

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДВНЗ «ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА»

Факультет педагогічний

Кафедра соціальної педагогіки та соціальної роботи

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Соціальна педагогіка

Освітня програма Соціальна педагогіка
Соціальна робота

Спеціальність 231 Соціальна робота

Галузь знань 23 Соціальна робота

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від “31” серпня 2020 р.

ЗМІСТ

1. Загальна інформація
2. Анотація до курсу
3. Мета та цілі курсу
4. Компетентності
5. Результати навчання
6. Організація навчання курсу
7. Система оцінювання курсу
8. Політика курсу
9. Рекомендована література

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Соціальна педагогіка
Викладач (-і)	Комар І.В.
Контактний телефон викладача	0975276171
Е-mail викладача	iryna.komar@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Лекції, практичні, самостійна робота
Обсяг дисципліни	270 годин
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pu.if.ua/index.php?
Консультації	Очні консультації: понеділок 13.30 – 15.00. Онлайн консультації: створені групи у вайбері, (за потребою студента).
2. Анотація до курсу	
<p>Дисципліна «Соціальна педагогіка» вивчається студентами спеціальності 231 «Соціальна робота», освітньої програми «Соціальна педагогіка» на першому курсі (I-II семестри). Дисципліна спрямована на ознайомлення студентів із теоретичними основами соціальної педагогіки як науки, змістом провідних напрямів професійної соціально-педагогічної діяльності з представниками різних соціальних груп, ролі і місця соціальної педагогіки в системі наук про суспільство; принципів та методів соціально-педагогічної діяльності; багатофункціональності характеру соціально-педагогічної теорії і практики; змісту і організації соціального виховання; основ соціально-педагогічної діяльності у сучасних умовах; особливостей соціалізації особистості в різних мікросоціумах; попередження негативного впливу факторів соціального середовища на особистість; основних аспектів управління соціально-педагогічною діяльністю</p>	
3. Мета та цілі курсу	
<p>Розкрити теоретичні основи соціальної педагогіки як науки та обґрунтувати зміст провідних напрямів професійної соціально-педагогічної діяльності з представниками різних соціальних груп. формування знань у студентів щодо: ролі і місця соціальної педагогіки в системі наук про суспільство; принципів та методів соціально-педагогічної діяльності; багатофункціональності характеру соціально-педагогічної теорії і практики; змісту і організації соціального виховання; основ соціально-педагогічної діяльності у сучасних умовах.</p>	

4. Компетентності

Дисципліна спрямована на формування:

загальних компетентностей (здатності розробляти та управляти проектами, здатність до міжособистісної комунікативно-мовленнєвої взаємодії та роботи в групі, команді, здатність виявляти ініціативу та ін.);

спеціальних фахових предметних компетентностей (здатність до виявлення соціально значущих проблем і факторів досягнення соціального благополуччя різних груп населення, здатність до впровадження методів і технологій інноваційного практикування та управління в системі соціальної роботи, здатність до оцінки процесу і результату професійної діяльності та якості соціальних послуг, здатність до розроблення, апробації та втілення соціальних проєктів і технологій, здатність упроваджувати результати наукового пошуку в практичну діяльність, здатність до узагальнення результатів власних наукових досліджень та їх оприлюднення у формі наукових звітів (тез, доповідей).

5. Результати навчання

Вивчення курсу передбачає формування **знань** у студентів щодо:

- ролі і місця соціальної педагогіки в системі наук про суспільство;
- принципів та методів соціально-педагогічної діяльності;
- багатofункціональності характеру соціально-педагогічної теорії і практики;
- змісту і організації соціального виховання;
- основ соціально-педагогічної діяльності у сучасних умовах;
- особливостей соціалізації особистості в різних мікросоціумах;
- попередження негативного впливу факторів соціального середовища на особистість;
- основних аспектів управління соціально-педагогічною діяльністю.

На основі цих знань у студентів будуть сформовані **уміння**:

- класифікувати методи, принципи і прийоми соціально-педагогічної роботи;
- аналізувати основні напрями соціально-педагогічної діяльності в закладах освіти, охорони здоров'я, соціального захисту, в колективах і за місцем проживання;
- диференціювати зміст діяльності відповідно до різних об'єктів, суб'єктів та напрямків соціально-педагогічної роботи;
- аналізувати різні фактори впливу на соціалізацію особистості;
- добирати адекватні форми та методи соціально-педагогічної діяльності.

6. Організація навчання курсу

Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	36
семінарські заняття / практичні / лабораторні	54
самостійна робота	180

Ознаки курсу

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/ Вибірковий
Перший, другий	Соціальна робота	Перший	Нормативний

Тематика курсу

Тема, план	Форма заняття	Література	Завдання, год	Вага оцінки	Термін виконання
------------	---------------	------------	---------------	-------------	------------------

Модуль 1. Соціальна педагогіка як наука і навчальна дисципліна

Тема 1. Роль і місце соціальної педагогіки	Лекція	Безпалько О. В. Соціальна	Опрацювання лекційного	5	Тиждень
--	--------	---------------------------	------------------------	---	---------

у системі наук про суспільство.		педагогіка : схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Безпалько. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.	матеріалу (2-4 години)		
Тема 2. Сутність і функції діяльності соціального педагога. Професійний портрет соціального педагога.	Лекція (лекція- діалог), семінарсь- ке заняття	Соціальна педагогіка : Підручник / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.	Опрацювання теоретичних питань, виконання письмових завдань семінару (2-4 години)	5	два тижні
Тема 3. Волонтерський рух в Україні.	Семінарсь- ке заняття з елемента- ми конферен- ції	Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. проф А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.	Підготовка до заняття, вибір завдання, створення презентації за темою завдання. (2-4 години) (2-4 години)	5	тиждень
Тема 4. Принципи і методи СПД	Лекція проблем- ного харак- теру	Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – №4. – С. 4–10. Глазиріна В. М. Педагогіка сучасної школи: Навч. посібник для студентів педагогічних ВНЗ / В. М. Глазиріна. – Донецьк : Норд- Прес, 2006. – 220 с.	Опрацювання лекційного матеріалу (2-4 години)	5	тиждень
Тема 5. Соціалізація особистості. Етапи соціалізації. Несприятливі умови	Лекція проблем- ного характеру; практичне	.Безпалько О. В. Соціальна педагогіка : схеми, таблиці, коментарі : навч.	Опрацювання теоретичних питань, Підготовка до практичного	5	два тижні

соціалізації як соціально-педагогічна проблема.	заняття з елементами і дискусії.	посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Безпалько. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.	заняття, вибір завдання, створення презентації за темою завдання. (2-4 години)		
Тема 6. Особистість дитини. Розвиток дитини в соціумі. Поняття “норма” і “відхилення від норми” в соціальній педагогіці.	Лекція Семинарське заняття	Соціальна педагогіка : Підручник / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.	Опрацювання лекційного матеріалу, підготовка виступів завдань семінару (2-4 години)	5	два тижні
Модуль 2. Основи соціально-педагогічної діяльності у сучасних умовах					
Тема 7. Сучасна сім'я та її соціальний захист. Соціально-педагогічна діяльність з сім'ями групи ризику.	Лекція, практичне заняття з елементами ділової гри	Основи батьківської компетентності : Навч. посіб. / За ред. І. Д. Зверевої. – К. : Науковий світ, 2006. – 157 с.	Опрацювання теоретичних питань, Підготовка до практичного заняття, вибір завдання, створення презентації за темою завдання. (2-4 години)	5 балів	2 тижні
Тема 8. Соціально-педагогічна діяльність в загальноосвітніх закладах.	Лекція проблемного характеру	Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.	Опрацювання лекційного матеріалу (2-4 години)	5 балів	тиждень
Тема 9. Девіантна поведінка дітей та молоді як форма соціальної дезадаптації. Особливості діяльності соціального педагога з дітьми, схильними до вживання алкоголю. Наркоманія як форма прояву адиктивної поведінки дитини.	Лекція Серія семінарських занять з елементами конференції, дискусії, ділової гри.	Соціальна педагогіка : Підручник / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с. Соціально-педагогічні основи протидії торгівлі людьми та експлуатації	Опрацювання лекційного матеріалу, Підготовка до практичних занять, вибір завдання, створення презентації за темою завдання, складання списку	5 балів	4 тижні

Проституція як форма прояву соціально-негативної поведінки дитини. Злочинність – форма прояву делінквентної поведінки дитини.		дітей: навч.-метод. посібник / за заг. ред. К. Б. Левченко, Л. Г. Ковальчук, О. А. Удалової. – К. 2010. – 314 с.	запитань для конференції, дискусії (2-4 години)		
Тема 10. Молодь як особлива соціально-демографічна група. Соціально-педагогічна робота з молоддю. Діяльність і структура соціальних служб для молоді.	Практичне заняття (з елементами прес-конференції)	Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. проф А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.	Підготовка до практичного заняття, вибір завдання, створення презентації за темою завдання. (2-4 години)	5	тиждень
Модуль 3. Соціально-педагогічна діяльність з різними категоріями осіб					
Тема 11. Поняття обдарованості. Робота соціального педагога з обдарованими дітьми.	Лекція, практичне заняття з елементами ділової гри	.Безпалько О. В. Соціальна педагогіка : схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Безпалько. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.	Опрацювання лекційного матеріалу, виконання завдань практичного заняття (2-4 години)	5	два тижні
Тема 12. Соціально-педагогічна діяльність з дітьми-сиротами і дітьми, позбавленими опіки батьків.	Лекція, практичне заняття	Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – №4. – С. 4–10. Глазиріна В. М. Педагогіка сучасної школи: Навч. посібник для студентів педагогічних ВНЗ / В. М. Глазиріна. – Донецьк : Норд-Прес, 2006. – 220 с.	Опрацювання лекційного матеріалу, виконання завдань практичного заняття (2-4 години)	5	два тижні
Тема 13. Соціально-педагогічна робота з	Лекція проблемного	.Безпалько О. В. Соціальна педагогіка :	Опрацювання лекційного матеріалу,	5	два тижні

дітьми та молоддю з функціональними обмеженнями.	характеру Семінарське заняття з елементами дискусії	схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Безпалько. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.	виконання письмових завдань семінару (2-4 години)		
Тема 14. Особливості діяльності соціального педагога в пенітенціарних закладах.	Лекція - дискусія	Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. проф А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.	Опрацювання лекційного матеріалу (2-4 години)	5	тиждень
Тема 15. Дитячий заклад оздоровлення та відпочинку як соціально-педагогічна система.	Лекція з елементами пресконференції	Соціальна педагогіка : Підручник / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.	Опрацювання лекційного матеріалу (2-4 години)	5	тиждень
Тема 16. Соціально-педагогічна робота за місцем проживання. Територіальна громада як соціалізуючий простір особистості.	Практичне заняття, семінар	Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – №4. – С. 4–10. Глазиріна В. М. Педагогіка сучасної школи: Навч. посібник для студентів педагогічних ВНЗ / В. М. Глазиріна. – Донецьк : Норд-Прес, 2006. – 220 с.	Виконання завдань практичного та семінарського занять (2-4 години)	5	два тижні
Модуль 4. Управління соціально-педагогічною діяльністю					
Тема 17. Типи управлінської діяльності в соціальній педагогіці. Принципи і методи	Лекція проблемного характеру Семінарське	Соціальна педагогіка : Підручник / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. :	Опрацювання лекційного матеріалу, виконання письмових	5	два тижні

управління в соціальній педагогіці.	ке заняття	Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.	завдань семінару (2-4 години)		
Тема 18. Педагогічна майстерність і творчість соціального педагога.	Семінарське заняття (з елементами прес-конференції)	.Безпалько О. В. Соціальна педагогіка : схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Безпалько. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.	Виконання письмових завдань семінару (2-4 години)	5	тиждень

6. Система оцінювання курсу

Загальна система оцінювання курсу	Вид контролю – іспит. Максимальна оцінка – 100 балів, з них – 50 балів за написання письмового екзамену та 50 балів – за практичні заняття (25 балів за поточне оцінювання, 20 балів – за контрольну роботу та 5 балів – самостійну роботу.
Семінарські заняття	Максимальна оцінка - 50 балів
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань

7. Політика курсу

Неприпустимі плагіат та списування.

Лекційні заняття не відпрацьовуються, але знання лекційного матеріалу обов'язкове.

Пропуски практичних занять відпрацьовуються наступним чином: опрацювання теми, а також виконання письмових завдань з теми.

Якщо студент пропустив (не відпрацював) більше 50% занять, він повинен скласти тести (на платформі дистанційного навчання) і тільки тоді буде допущений до складання іспиту. Обов'язковим є написання контрольної роботи та виконання самостійної роботи.

8. Рекомендована література

- 1.Безпалько О. В. Соціальна педагогіка : схеми, таблиці, коментарі : навч. посіб. [для студ. вищ. навч. закл.] / О. В. Безпалько. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 208 с.
2. Бондарчук О. І. Психологія сім'ї: Курс лекцій / О. І. Бондарчук. – К. : Кондор, 2001. – 120 с.
3. Василькова Ю. В. Методика и опыт работы социального педагога : Учеб. пособие для студ. высш. пед. учеб. заведений / Ю. В. Василькова. – М. : Издательский центр «Академия», 2001. – 160 с.
4. Василькова Ю. В., Василькова Т. А. Социальная педагогіка / Ю. В. Василькова, Т. А. Василькова. – М. : Академия, 2002. – 440 с.
5. Волонтери в соціальній роботі : навч. посіб. – К. : Главник, 2006. – 128 с.
6. Коваль Л. Г. Соціальна педагогіка / соціальна робота : Навчальний посібник / Коваль Л. Г., Зверева І. Д., Хлебик С. Р. – К. : ІЗМН, 1997. – 392 с.
7. Мудрик А. В. Введение в социальную педагогику / А. В. Мудрик – М. : МПСИ, 1997. – 568 с.
8. Мустаева Ф. А. Основы социальной педагогики : Учебник для студентов высших педагогических учебных заведений / Ф. А. Мустаева. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Академический проект, 2001. – 416 с.
9. Овчарова Р. В. Справочная книга социального педагога / Р. В. Овчарова – М. : ТЦ «Сфера», 2001. – 480 с.

10. Основи батьківської компетентності : Навч. посіб. / За ред. І. Д. Зверєвої. – К. : Науковий світ, 2006. – 157 с.
11. Оржеховська В. М. Профілактика правопорушень серед неповнолітніх: Навч.-метод. посіб. / В. М. Оржеховська. – К. : ВіАн, 1996. – 352 с.
12. Основы специальной педагогики и психологии / [Трофимова Н. М., Дуванова С. П., Трофимова Н. Б., Пушкина Т. Ф.]. – СПб. : Питер, 2006. – 304 с.
13. Сейко Н. А. Соціальна педагогіка : Курс лекцій / Н. А. Сейко. – Житомир : Житомир. держ. пед. ун-тет, 2002. – 260 с.
14. Социальная педагогіка : Курс лекцій / Под общ. ред. М. А. Галагузовой. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2000. – 416 с.
15. Соціальна педагогіка : Підручник / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр учбової літератури, 2009. – 488 с.
16. Соціальна педагогіка: методичні рекомендації до лекційних та семінарських занять для студентів V курсу денної та заочної форми навчання / укладач Г. І. Погромська. – Горлівка : Видавництво ГДПШМ, 2011. – 22 с.
17. Соціальна педагогіка : Теоретичні основи соціальної педагогіки (методичні рекомендації до курсу лекцій з соціальної педагогіки для студентів V курсу денної та заочної форми навчання) / укладач Г. І. Погромська. – Горлівка : Видавництво ГДПШМ, 2012. – 24 с.
18. Соціальна педагогіка : Основні напрямки соціально-педагогічної діяльності (методичні рекомендації до курсу лекцій з соціальної педагогіки для студентів V курсу денної та заочної форми навчання). Ч. 1 / укладач Г. І. Погромська. – Горлівка : Видавництво ГДПШМ, 2012. – 28 с.
19. Соціальна педагогіка : Основні напрямки соціально-педагогічної діяльності (методичні рекомендації до курсу лекцій з соціальної педагогіки для студентів V курсу денної та заочної форми навчання). Ч. 2 / укладач Г. І. Погромська. – Горлівка : Видавництво ГДПШМ, 2012. – 35 с.
20. Соціальна робота / соціальна педагогіка : Понятійно-термінологічний словник / За заг. ред. І. Д. Зверєвої – К. : Етносфера, 1994. – 87 с.
21. Соціально-педагогічні основи протидії торгівлі людьми та експлуатації дітей: навч.-метод. посібник / за заг. ред. К. Б. Левченко, Л. Г. Ковальчук, О. А. Удалової. – К. 2010. – 314 с.
22. Соціально-педагогічна та психологічна робота з дітьми трудових мігрантів : Навч.-метод. посібник / за редакцією К. Б. Левченко, І. М. Трубавіної, І. І. Цушка. – К. : ФОП «Чальцев», 2008. – 384 с.
23. Соціальна робота : технологічний аспект : навч. посіб. / за ред. проф. А. Й. Капської. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 352 с.
24. Тюптя Л.Т. Соціальна робота : теорія і практика / Л. Т. Тюптя, І. Б. Іванова. – К. : ВМУРОЛ «Україна», 2004. – 408 с.
25. Усвідомлене батьківство як умова повноцінного розвитку дитини та підвищення виховного потенціалу громади / За заг. ред. Г. М. Лактіонової. – К. : Науковий світ, 2004. – 96 с. 3.2.

Додаткова література

- Волкова Н. П. Педагогіка : посібник / Н. П. Волкова. – К. : Видавничий центр «Академія», 2001. – 576 с.
- Глазиріна В. М. Методологічні негаразди соціальної педагогіки / В. М. Глазиріна // Соціальна педагогіка: теорія та практика. – 2008. – №4. – С. 4–10.
- Глазиріна В. М. Педагогіка сучасної школи: Навч. посібник для студентів педагогічних ВНЗ / В. М. Глазиріна. – Донецьк : Норд-Прес, 2006. – 220 с.
- Євтух М. Б. Соціальна педагогіка : Підручник / М. Б. Євтух, О. П. Седюк. – 2-ге вид. стереотип. – К. : МАУП, 2003. – 232 с.

Інтегровані соціальні служби: теорія, практика, інновації: Навч.-метод. комплекс / Автор.-упоряд.: О. В. Безпалько, І. Д. Зверева, З. П. Кияниця, В. О. Кузьмінський та інш. / За заг. ред.: І. Д. Зверевої, Ж. В. Петрочко – К. : Фенікс, 2007. – 528 с.

Методичний посібник з питань створення та діяльності молодіжних і дитячих громадських організацій в Україні / керівн. авт. кол. А. Г. Зінченко. – К., 2007. – 130 с.

Пальчевський С. С. Соціальна педагогіка : Навчальний посібник / С. С. Пальчевський. – К. : Кондор, 2005. – 560 с.

Парфановіч І. І. Соціальна профілактика : курс лекцій / І. І. Парфановіч. – Тернопіль : ТДПУ, 2009. – 159 с.

Эйдемиллер Е.Г. Психотерапия семьи / Е.Г. Эйдемиллер. – Спб., 2001. – 425 с.

Викладач Комар І.В.